

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Za záchranu kostela sv. Jiljí, občanské sdružení**, IČ 27057348, se sídlem Chýšská 109, Lubenec, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) Česká republika - Správa úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážděná 6, Praha 1, II) SOS Lubenec, IČ 22612351, se sídlem Pod Tratí 131, Lubenec, III) Calla - Sdružení pro záchranu prostředí, IČ 62536761, se sídlem Fráni Šrámka 1168/35, České Budějovice, v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 106/2015, o námitce podjatosti vznesené osobou zúčastněnou na řízení II.) proti soudkyním Městského soudu v Praze JUDr. Evě Pechové, Mgr. Aleně Krýlové a Mgr. Gabriele Bašné,

t a k t o :

Soudkyně Městského soudu v Praze JUDr. Eva Pechová, Mgr. Alena Krýlová a Mgr. Gabriela Bašná **n e j s o u v y l o u č e n y** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 106/2015.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním, které bylo Městskému soudu v Praze doručeno dne 18. 8. 2015, vznesla osoba zúčastněná na řízení II námitku podjatosti vůči soudkyním senátu 5A Městského soudu v Praze, ve věci, kterou tento soud vede pod sp. zn. 5 A 106/2015, to znamená vůči JUDr. Evě Pechové, Mgr. Aleně Krýlové a Mgr. Gabriele Bašné. Z obsahu námítky podjatosti zdejší soud zjistil, že osoba zúčastněná na řízení II dovodila důvody podjatosti zejména z tvrzení, že „[...] soud už na počátku řízení zaujal rozdílný přístup k subjektům, které přicházely v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, podle toho, zda svým názorem stojí na straně žalovaného (správního orgánu), či na straně žalobce (veřejnosti). Soud navíc takový přístup uplatňuje opakovaně. Hned po zahájení řízení soud obeslal vyrozuměním o probíhajícím řízení pouze Správu úložišť, jejíž žádosti bylo vyhověno právě napadeným rozhodnutím žalovaného. Až na základě mé výzvy zaslané mailem soud dodatečně obeslal i další subjekty, které přicházely v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení a které byly žalobcem v žalobě označeny s odkazem na napadené rozhodnutí jako „odvolatel 1“ a „odvolatel 2“. I přes vyjádření mých obav obsažené v e-mailu, že by nerovným přístupem k účastníkům ze strany soudu mohlo dojít ke krácení práv některých z účastníků, soud stanovil dodatečně obeslaným subjektům

kratší lhůtu k vyjádření, než jakou stanovil Správě úložišť. Flagrantním porušením zásady rovnosti účastníků soudního řízení pak bylo, že soud rozhodl o návrhu na odklad účinku žaloby ještě před uplynutím této lhůty k vyjádření, čímž dal celé skupině dodatečně obeslaných osob paušálně najevo, že na jejich případná vyjádření nebude brát při rozhodování zřetel.“

Senát 5A Městského soudu v Praze předložil věc, v souladu s ustanovením § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), k vyřízení námitky podjatosti Nejvyššímu správnímu soudu. Soudkyně senátu 5A Městského soudu v Praze, jemuž byla věc v souladu s rozvrhem práce přidělena, ve vyjádření uvedly, že nemají žádný poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům a není jim znám žádný důvod podjatosti.

Podle § 8 odst. 1 věta první a třetí s. ř. s. „[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. „[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Také podle Ústavního soudu může být vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o nepodjatosti konkrétního soudce; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda - s ohledem na okolnosti případu - lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o ní je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem o osobě soudce vedou. Platí však, že k vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může v zásadě dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci, nebo schopen, nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Podjatost soudce totiž zcela nepochybně zasahuje do ústavního principu zákonného soudce.

pokračování

Vždy je nutné pamatovat na to, že statut soudce je vybudován na předpokladu jeho nestrannosti a jako takový tvoří pilíř demokratické společnosti. Proto vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci postupem podle § 8 odst. 1 s. ř. s. lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (blíže k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že podle výše citovaného § 8 odst. 5 s. ř. s. důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v jeho postupu v řízení o projednáváné věci, přičemž osobou zúčastněnou na řízení II uváděné důvody podjatosti evidentně představují postup JUDr. Evy Pechové, Mgr. Aleny Krýlové a Mgr. Gabriely Bašné v řízení vedeném pod sp. zn. 5 A 106/2015. Lze připustit, že kdyby soudkyně příslušného senátu osobě zúčastněné na řízení II systematicky, úmyslně a zjevně svévolně upíraly práva, jednalo by se o důvod k pochybnostem o jejich nepodjatosti. To však není v současnosti posuzovaný případ.

Městský soud v Praze nevyrozuměl po zahájení řízení současně všechny subjekty přicházející v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení o probíhajícím řízení podle § 34 odst. 2 věty druhé s. ř. s. Zatímco osobě zúčastněné na řízení I byla výzva doručena 9. 7. 2015, osobě zúčastněné na řízení II byla doručena 23. 7. 2015 a osobě zúčastněné na řízení III až 24. 7. 2015. V důsledku této skutečnosti měla osoba zúčastněná na řízení I fakticky více času k podání vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, přičemž Městský soud v Praze rozhodl o tomto návrhu předtím, než uplynula lhůta k vyjádření osoby zúčastněné na řízení II a III. Žádné skutečnosti však nenavádějí k závěru, že by k tomuto postupu došlo v důsledku úmyslné, svévolné snahy výše jmenovaných soudkyň poškodit práva osob zúčastněných na řízení II a III. Naopak, k vydání usnesení došlo v daném okamžiku zřejmě proto, že Městskému soudu uplynula lhůta k rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku podle § 73 odst. 4 s. ř. s. Uvedený postup soudkyň JUDr. Evy Pechové, Mgr. Aleny Krýlové a Mgr. Gabriely Bašné tedy nevykazuje znaky systematické, úmyslné a zjevně svévolné snahy poškodit práva osoby zúčastněné na řízení II. Tato osoba dále sice naznačila, že zde mohou být i další okolnosti nasvědčující podjatosti výše jmenovaných soudkyň, ty však nikterak nekonkretizovala, a Nejvyšší správní soud k nim proto nemohl přihlídnout.

Na základě těchto skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru o nepodjatosti soudkyň Městského soudu v Praze JUDr. Evy Pechové, Mgr. Aleny Krýlové a Mgr. Gabriely Bašné, a proto rozhodl, že tyto soudkyně nejsou vyloučeny z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 106/2015.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. září 2015

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu